

GELD VAN DE FRANSE REVOLUTIE

Leopold Verbist

De Franse Revolutie

In 1789 vond de Franse Revolutie plaats, die beschouwd wordt als het begin van de Moderne Tijden. Die begon met de inname van de Bastille (een gevangenis in Parijs) op 14 juli 1789. 14 juli is vandaag nog steeds de nationale feestdag in Frankrijk. De revolutie maakte komaf met de standenverschillen en de vermoolde monarchie. De Fransen wilden met hun revolutie zowat alles veranderen: een nieuwe kalender, de revolutionaire kalender genoemd die begon te tellen met l'an I (= 1792, met een week van 10 dagen, 12 maanden van ieder 30 dagen en 5 of 6 opvuldagen aan het einde), de meter als lengtemaat (1/40.000.000 van de aardomtrek), de liter en de kilogram. Uiteraard wilden ze ook nieuw geld dat decimaal moest zijn. Tot dan toe circuleerde het pond (livre) verdeeld in 20 sol en 240 denier, alle met het hoofd van koning Lodewijk XVI.

Écu de 6 livres 1792, 29,5 g zilver 916,6 ‰

12 denier 1791, 11 g koper

Er werd ook een grondwet gestemd en die werd gereflecteerd op nieuwe munten met revolutionaire thema's zoals de engel die op een tablet het woord CONSTITUTION (grondwet) schrijft en ½, 1 en 2 sol met de tekst LES HOMMES SONT EGAUX DEVANT LA LOI, en uiteraard zonder het hoofd van de koning. Die werd onthoofd op 21 januari 1793, beschuldigd van hoogverraad. Die eerste revolutionaire munten van l'an II (1793) waren nog volgens het pond-sol systeem.

Écu de 6 livres 1793 – l'an II, 29,5 g zilver 916,6 ‰

1 sol 1793 – l'an II, 12,2 g koper

Noodmunten

De Fransen wilden hun idealen uitdragen naar hun buurlanden en heel Europa. Het bracht heel wat oorlogen mee. Zo hadden ze ook de Zuidelijke Nederlanden veroverd in de Slag bij Fleurus in juni 1794 en het Prinsbisdom Luik werd geannexeerd.

5 sols 1793 – l'an 2, Mayence (Mainz)

1 sol 1795, Luxemburg

Er volgde ook een serie belegeringen van steden die niet onmiddellijk in het gareel wilden lopen.

Zo was er het beleg van Mayence (Mainz) van 14 april tot 23 juli 1793 dat belegerd werd door een coalitieleger van Pruisische, Oostenrijkse en andere Duitse troepen en verdedigd door de Fransen. Tijdens de belegering gaven de Fransen noodmunten uit van 1, 2 en 5 sol met jaartal l'an 2 (1793).

Er was ook het beleg van Luxemburg-stad van 22 november 1794 tot 7 juni 1795 dat belegerd werd door de Fransen en verdedigd door de Oostenrijkers. Tijdens de belegering gaven de Oostenrijkers noodmunten uit van 6 pond en 1 sol met jaartal 1795.

De assignaten

De Fransen hadden het ook niet voor de kerk, de priesters en de kloosters die ook een behoorlijke wereldlijke macht hadden. Ze sloten in 1789 alle kerken en kloosters en begonnen de eigendommen te verkopen als 'zwart goed'. De opbrengst moest dienen om de oorlogen te betalen. Die bezittingen verkopen moest natuurlijk over een aantal jaren gespreid worden om de markt niet te veel te verstoren. Maar de staat was in grote geldnood en gaf dan papieren assignaten uit, die als dekking de geconfisqueerde kerkelijke bezittingen hadden. Maar de staat gaf veel te veel van deze assignaten uit en dat veroorzaakte een behoorlijke inflatie. In 1796 was er reeds voor 10 maal de waarde van de kerkbezittingen aan assignaten in omloop. De inflatie werd nog aangewakkerd doordat Engeland vervalste assignaten in omloop bracht. Op 19 februari 1796 werden de assignaten uit de circulatie genomen tegen een zeer ongunstige koers: voor 30 frank aan assignaten werd 1 frank in edelmetaal uitgekeerd.

Assignaten van 50 sols en 5 livres, 1793 – l'an 2

De geboorte van de frank

5 frank 1798 – l'an 7, 25 g zilver 900 ‰

1 décime 1795 – l'an 4, 10 g koper

De decimale Franse frank werd ingevoerd in l'an 4 (1795), zes jaar na het begin de Franse Revolutie. Hij verving het Franse pond dat al sinds de middeleeuwen in gebruik was. De frank werd onderverdeeld in 10 deciem en 100 centiem. De eerste franken die werden geslagen waren de 5 frank in zilver en de 2 en 1 deciem in koper in 1795. Het jaar daarop volgde de 5 centiem en nog een jaar later de 1 centiem.